

Obsah

Úvod (Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.).....	7
I Ústavní právo (JUDr. Jaromír Tauchen, LL.M.).....	9
1.1 Ústavní vývoj 1989 – 1992.....	9
1.2 Ústavní pořádek České republiky.....	12
1.3 Struktura Ústavy České republiky.....	13
1.4 Moc zákonodárná.....	16
1.4.1 Vnitřní organizace Poslanecké sněmovny a Senátu.....	17
1.4.2 Působnost a pravomoc Parlamentu a průběh zákonodárného procesu.....	18
1.5 Moc výkonná.....	19
1.5.1 Prezident republiky.....	19
1.5.2 Vláda České republiky.....	21
1.5.3 Ministerstva.....	22
1.5.4 Ústřední orgány státní správy.....	23
1.6 Moc soudní.....	23
1.6.1 Nejvyšší správní soud.....	24
1.6.2 Ústavní soud.....	24
1.7 Ústavní zakotvení základních práv a svobod.....	25
2 Občanské právo hmotné (JUDr. Ing. Radovan Dávid).....	28
2.2 Demokratizace občanského práva.....	29
2.2.1 Společenské změny v roce 1989.....	29
2.2.2 Preambule občanského zákoníku.....	30
2.2.3 Socialistické zásady občanského práva.....	31
2.2.4 Prvotní změny.....	31
2.2.5 Novela provedená zákonem č. 509/1991 Sb.	32
2.2.5.1 Nové pojetí zásad občanského práva.....	33
2.2.5.2 Nejvýznamnější změny.....	33
2.2.6 Další novely.....	36
2.3 Vliv Evropského práva.....	37
2.4 Příprava rekodifikace.....	39
3 Civilní soudnictví (JUDr. Ilona Schelleová, Dr.).....	42
3.1 Vývoj organizace civilního soudnictví.....	42
3.2 Řízení sporné a nesporné.....	47
3.3 Exekuční řízení.....	51
3.4 Správní soudnictví.....	53
3.5 Rozhodčí řízení.....	55
3.6 Insolvenční řízení.....	56
4 Obchodní právo (JUDr. Iva Podhorská, LL.M.).....	60
4.1 Podnikání zahraničních osob v České republice.....	61
4.2 Podnikání zahraničních osob v ČR prostřednictvím organizační složky.....	62
4.2.1 Zřízení organizační složky a zahájení podnikání.....	62
4.2.2 Podnikání zahraničních osob formou založení společnosti v ČR.....	63

4.3	Zahájení podnikatelské činnosti v ČR	65
4.4	Živnostenské oprávnění podle současné právní úpravy	66
4.5	Vybraná specifika společností s kótovanými akciemi	67
4.6	Úprava nabídek převzetí podle platných právních předpisů	68
4.7	Obchodní rejstřík	70
4.7.1	Zásady a funkce obchodního rejstříku	70
4.7.2	Vývoj právní úpravy obchodního rejstříku a jeho fungování v praxi	71
4.7.3	Současná právní úprava obchodního rejstříku	72
4.7.4	Sbírka listin	74
4.8	Obchodní závazkové právo	75
4.8.1	Zajištění závazku smluvní pokutou	76
4.8.2	Náhrada škody podle obchodního zákoníku	78
4.8.3	Limitace náhrady škody	79
4.9	Shrnutí	80
5	Pracovní právo (JUDr. Tereza Erényi, LL.M.)	81
5.1	Pracovněprávní zákonodárství do roku 2000	81
5.1.1	Zákoník práce (zákon č. 65/1965 Sb.)	81
5.1.2	Soukromé podnikání	82
5.1.3	Novely zákoníku práce přijaté v průběhu 90. let	83
5.1.4	Přijetí souvisejících zákonů na počátku 90. let	85
5.2	Harmonizace pracovněprávních předpisů s právem ES	89
5.2.1	První harmonizační novela	89
5.2.2	Druhá harmonizační novela	91
5.3	Přijetí souvisejících zákonů po roce 2000	92
5.3.1	Nový zákon o zaměstnanosti	92
5.3.2	Zákon o inspekci práce	93
5.4	Nový zákoník práce	94
5.4.1	Základní principy	94
5.4.2	Novelizace zákoníku práce	95
5.5	Závěr	97
6	Veřejná správa a správní právo (JUDr. Andrea Schelleová - Doc. JUDr. Karel Schelle, CSc.)	98
6.1	Organizace veřejné správy	98
6.1.1	Změny ve veřejné správě na počátku devadesátých let	98
6.1.2	Vývoj veřejné správy od roku 1993	99
6.1.2.1	Obecní zřízení	99
6.1.2.2	Krajské zřízení	105
6.1.2.3	Finanční správa	110
6.1.2.4	Sociální správa	110
6.2	Správní právo	114
6.2.1	Přestupkové právo	114
6.2.2	Správní řízení	114
7	Trestní právo (JUDr. Roman Lamka, LL.M.)	116
7.1	Porevoluční změny trestního práva hmotného i procesního	116
7.2	Soudní rehabilitace	117

7.3	Protiprávnost komunistického režimu	118
7.4	Změna v organizaci a postavení orgánu veřejné žaloby	119
7.5	Zákon o výkonu trestu odnětí svobody	121
7.6	Probační a mediační služba	122
7.7	Soudnictví ve věci mládeže	123
7.8	Změny v trestní řízení	126
7.9	Nový trestní zákoník	126

Úvod

V roce 2009 uplynulo 20 let od pádu komunistického režimu, od vzniku za násilí jedné politické strany. Hlavní ekonomické, právní a sociální změny, ke kterým došlo v Československu po roce 1989, zásadně vyznačují odlišně všechny oblasti života společnosti. Zahrnují nejen právní, ale i sociální.

Dvacet let demokratizace Československa a poté i celého středního Východu je jistě dostatečná doba k zamýšlení se nad výsledky těchto demokratizačních procesů. Proto autorový kolektiv zejména na základě zkušeností a sbírání právní teorie i praxe si vzal za úkol zmapovat v oblasti právních předpisů odlišit tyto změny a výsledky této práce předložit především zájmové veřejnosti.

Samozřejmě, že kdyby možné, v rámci vybraných kapitol bylo možno publikovat, provést i další analýzy, ale spíše se v odborných odbornostech přeměň, které každému právní odvětví zvlášť záleží.